

Genomgripande samhällsförändringar för att nå tuffa klimatmål

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Programmets förväntade budget	Sammanlagt 80 miljoner kronor under fyra år
Mistras finansiella bidrag	Högst 70 % av programmets sammanlagda budget, maximalt 56 miljoner kronor
Motfinansiering	Minst 30 % av programmets sammanlagda budget.
Ansökningar Mistra tillhanda senast	Måndagen den 5 september 2016 kl 16.00. Ansökan skickas till mail@mistra.org som en sammanhållen pdf.
Bilagor	1. Final report from the international expert panel to review Mistra's research on climate change (2016) 2. Godkända kostnader och godkänd medfinansiering
Kontaktperson	Thomas Nilsson, tel 070-629 88 12, thomas.nilsson@mistra.org

Genomgripande samhällsförändringar för att nå tuffa klimatmål

Utlysning av medel till ett forskningsprogram

Mistra inbjuder forskargrupper att tillsammans med industrin och andra aktörer lämna förslag till ett nytt forskningsprogram om hur Sverige ska kunna omvandlas på bara några decennier till ett samhälle som inte har några nettoutsläpp av växthusgaser och i mycket begränsad omfattning använder fossila bränslen. Genomgripande och samordnade förändringar behövs på många plan. Hur ska ett samhälle som det svenska klara av att byta ut befintlig fossilbaserad teknik mot ny teknik och nya material inom alla sektorer, samtidigt som Sverige utvecklas som industrination och välfärdsstat?

Bakgrund

Världens länder enades i Paris i december 2015 om ett nytt globalt och rättsligt bindande klimatavtal. Avtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 grader C och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader C. De globala utsläppen ska ha nått sin högsta nivå så snart som möjligt för att sedan minska. Nettoutsläppen ska vara noll under andra delen av detta århundrade.

Världens länder enades dessförinnan i New York i september 2015 om sjutton globala utvecklingsmål (Sustainable Development Goals), däribland ett mål om att bekämpa klimatförändringarna.

Riksdagen ställde sig 2009 bakom den dåvarande regeringens vision om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären år 2050. Miljömålsberedningen har föreslagit att den svenska netto-noll-visionen preciseras och tidigareläggs med innebörden att den ska uppnås år 2045 för att Sverige därefter ska kunna ha negativa utsläpp (SOU 2016:21). Vidare ska utsläppen från verksamheter inom svenskt territorium, i enlighet med Sveriges internationella växthusgasrapportering, senast år 2045 vara minst 85 procent lägre än utsläppen år 1990. För att nå målet får även, enligt Miljömålsberedningens förslag, avskiljning och lagring av koldioxid av fossilt ursprung, där rimliga alternativ saknas, räknas som en åtgärd.

Regeringen meddelade i regeringsförklaringen 2015 att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

Mistra tillsatte 2015 en internationell expertpanel för utvärdering av Mistras klimatforskning. I expertpanelens uppdrag ingick även att föreslå vilken klimatrelaterad forskning Mistra bör investera i framöver. Den här utlysningen baseras på expertpanelens slutsatser och förslag (bilaga 1). Lägga märke till att det i denna utlysning endast ingår ett urval av de forskningsområden expertpanelen föreslog.

Inriktning

Utlysningen tar sin utgångspunkt i expertpanelens förslag till forskning under rubriken "Transformative changes in society in a future with strong mitigation goals: Sweden 2050" (sid 11), särskilt det första forskningsområdet ("The technological, social and economic transitions for Sweden to create the first fossil fuel free welfare state: ..."). Även de forskningsområden som beskrivs under rubriken "Governance and policy implementation" (sid 12) har relevans för denna utlysning.

Programmet bör inriktas på dels de tekniska och affärsmässiga förutsättningarna och möjligheterna för Sverige att närma sig nollutsläpp av växthusgaser (dekarbonisering), dels hur samhället och dess institutioner kan och bör hantera den omställning som krävs. Programmet bör ha ett systemperspektiv och ett sektorsövergripande angreppssätt, men samtidigt fördjupa sig i någon eller några samhällssektorer där utmaningarna är särskilt stora, t.ex. transporter, stålindustrin eller byggindustrin. Det ges även exempel i expertpanelens rapport. Det inlämnade programförslaget bör innehålla en analys av var de största utmaningarna, och eventuellt målkonflikterna, finns och vilka frågor utifrån denna analys som programmet avser att fokusera på. Det bör finnas en flexibilitet i programmet och en öppenhet att fånga upp teknologiska genombrott och utvecklingsprång.

Inom programmet förväntas samverkan mellan olika akademiska discipliner, näringslivet, den offentliga sektorn och det civila samhället. Samverkan mellan akademien och industrin förväntas vara särskilt väl utvecklad och kunna leda till konkreta resultat.

Den här utlysningen ingår i en tematisk satsning av Mistra på flera forskningsprogram, både befintliga och nya, med klimatinriktning. Mellan dessa forskningsprogram förväntas dialog, erfarenhetsutbyte och när så är relevant samverkan. Parallellt med denna utlysning utlyser Mistra ett forskningsprogram om ”Geopolitik och hållbar utveckling”. Bland pågående forskningsprogram som har klimatinriktning finns bl.a. program om resurseffektivitet, Arktis, urban miljö, det finansiella systemet och modeindustrin. Mistra avser att återkomma med en eller flera utlysningar under det närmaste året som kommer att beröra andra klimatrelaterade frågor.

FN:s klimatpanel, IPCC, publicerade under 2013 och 2014 sin femte utvärdering av kunskapen om klimatförändringarna. Rapporten om åtgärder för att minska utsläppen (Mitigation of Climate Change) har särskild relevans för denna utlysning.¹

Vem kan söka?

Utlysningen vänder sig till forskargrupper inom alla akademiska discipliner verksamma vid svenska lärosäten, forskningsinstitut och företag samt avnämare från näringslivet, den offentliga sektorn och civilsamhället. Forskare och organisationer verksamma utomlands får delta men huvudsökande och tilltänkt programvärd måste vara en svensk institution.

Värdorganisationen och deltagande organisationer förväntas vara samordnade i ett konsortium som inger en gemensam ansökan.

Särskilda villkor

1. Motfinansiering krävs med 30 % av programmets sammanlagda budget. Bidraget kan delvis vara ”in kind”, t.ex. personal som medverkar i programmet. Motfinansiering förväntas framförallt från näringslivet och andra avnämare. Kravet på motfinansiering grundar sig på erfarenheten att engagemanget och integrationen i programmet ökar när flera organisationer bidrar med resurser. Förväntad motfinansiering ska redovisas i ansökan och styrkas med intyg. Mistra ser positivt på ytterligare medfinansiering, utöver kravet på 30 %.
2. Gällande regler för indirekta kostnader – se bilaga 2.

---

¹ Climate Change 2014, Mitigation of Climate Change, Working Group III Contribution to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.
<http://www.ipcc.ch/report/ar5/wg3/>

Ansökningsprocess och beredning

Ansökan ska skrivas på engelska (förutom en sammanfattning på svenska) och får omfatta högst 75 sidor inklusive bilagor. CV:n på nyckelpersoner får uppgå till max en sida per person. Ansökan ska även innehålla intyg från tilltänkt programvärd och motfinansierande organisationer. Om ansökan överstiger 75 sidor kommer de överstigande sidorna inte att beaktas i utvärderingen.

Ansökan ska innehålla följande delar:

Sammanfattning på engelska och svenska

1. Vision, mål och förväntade effekter
2. Programmets vetenskapliga värde
3. Programmets samhällsnytta
4. Programmets organisation
5. Kompetens och nätverk
6. Beskrivning av ingående projekt
7. Leveranser
8. Kommunikation
9. Budget

Observera att det av programförslaget tydligt ska framgå: (a) preliminär programtitel, (b) tilltänkt programvärd, (c) tilltänkt programchef, (d) kontaktperson för ansökan med fullständiga kontaktuppgifter.

Notera att det normalt är ett heltidsuppdrag att vara chef för ett Mistraprogram och att alla program förväntas ha en kommunikatör. Läs gärna avsnittet ”Att driva Mistraprogram” på www.mistra.org (under ”Om Mistra”).

Ansökan skickas som en sammanhållen pdf per e-post till mail@mistra.org och ska vara Mistra tillhanda senast måndagen den 5 september 2016 kl 16.00.

Mistra avser att bevilja forskningsmedel till ett (1) av de inlämnade programförslagen. Det är inte möjligt inom ramen för denna utlysning att söka medel för enstaka projekt.

Utvärderingskriterier

Samtliga ansökningar kommer att utvärderas enligt följande kriterier där potential för lösandet av miljöproblem samt bidrag till hållbar utveckling är av central betydelse:

1. Ansats, dvs i vilken mån programmet har en bärande och sammanhängande idé och innovativ inriktning, hur välformulerade målen är samt hur väl de förväntade effekterna redovisas (inklusive indikatorer).
2. Vetenskaplig kvalitet, dvs hur väl programmet svarar mot kraven på hög vetenskaplig kompetens, teoretisk höjd och metodologisk kvalitet.
3. Nyttan, dvs hur välutvecklad samverkan med användare av forskningsresultaten är (och förväntas vara) och vilka stödjande kommunikativa processer och metoder som används för att uppnå en effektiv implementering.

4. Ledning och organisation, dvs på vilket sätt programmet kommer att integreras i värdorganisationen, hur det kommer att styras och organiseras och med vilken grad av effektivt nyttjande av resurser.
5. Konkurrenskraft, dvs på vilka sätt programmet har potential att bidra till stärkt svensk konkurrenskraft och välbefinnande i vid mening.

Tidsplan

4 april 2016	Utlysningen öppnar
5 september 2016	Utlysningen stänger
Oktober-november	Utvärdering av ansökningar
8 december 2016	Beslut om tilldelning fattas av Mistras styrelse
1 januari 2017 (prel.)	Programstart

Kontakt

Thomas Nilsson

070-629 88 12

thomas.nilsson@mistra.org